

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Αρ. Φακ.: 11.11.020

Αρ. Τηλ.: 22 87 23 25

E-mail: childcom@ccr.gov.cy

17 Νοεμβρίου, 2025

Αγαπητοί Εκπαιδευτικοί,

Θέμα: Εκστρατεία Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού:

#20ΓιαΣένα

Αύριο, 18 Νοεμβρίου 2025, είναι η Ευρωπαϊκή Ημέρα για την Προστασία των Παιδιών Ενάντια στη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Κακοποίηση. Τα στατιστικά στοιχεία στην Κύπρο καταδεικνύουν με σαφήνεια τη σοβαρότητα του προβλήματος: μόνο **το 2024 καταγράφηκαν 438 αναφορές** σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος, αυτό αντιστοιχεί σε **μία αναφορά κάθε 20 ώρες** – πρακτικά, **ένα παιδί κάθε μέρα**.

Για τον λόγο αυτό, σε καλώ να ενώσεις τη φωνή σου μαζί μας στην εκστρατεία **#20ΓιαΣένα**: 20 λεπτά αφιερωμένα στο **ένα** παιδί που μπορεί να σωθεί.

Σας καλούμε, λοιπόν, όλους τους πολίτες, τους επαγγελματίες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, τους γονείς και τα παιδιά, να **συμβάλετε στην προώθηση 5 αιτημάτων** που αφορούν στην προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση:

- Ουσιαστική και αποτελεσματική στήριξη για τα παιδιά που έχουν βιώσει οποιαδήποτε μορφή σεξουαλικής κακοποίησης, με εξειδικευμένη ψυχολογική και κοινωνική βοήθεια. Τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου ώστε να μπορεί το παιδί θύμα να έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας χωρίς τη συγκατάθεση του/των γονέων και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που αυτός/ή/οί είναι ο/η/οι θύτης/ες.
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης των παιδιών μέσα από το μάθημα της Αγωγής Ζωής, και όχι μόνο, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν κινδύνους και να προστατεύονται τόσο στο φυσικό, όσο και στο ψηφιακό περιβάλλον.
- Τοποθέτηση ψυχολόγου σε κάθε σχολείο, για σταθερή στήριξη προς τα παιδιά και έγκαιρο εντοπισμό κινδύνου.
- Έγκαιρη αναγνώριση και αντιμετώπιση περιστατικών ακατάλληλης σεξουαλικής συμπεριφοράς προς παιδιά, καθώς και κάθε μορφής λεκτικής ή συναισθηματικής παραβίασης, μέσα από ολοκληρωμένες πολιτικές πρόληψης και προστασίας σε σχολεία και υπηρεσίες.

- Υιοθέτηση πιο αποτελεσματικών μηχανισμών εντοπισμού και άμεσης αφαίρεσης από το διαδίκτυο, κάθε μορφής υλικού που σχετίζεται με την κακοποίηση παιδιών, καθώς και διασφάλιση συστηματικής και στενής συνεργασίας μεταξύ της Αστυνομίας, των Ψηφιακών Πλατφορμών και των Αρμόδιων Υπηρεσιών Προστασίας Παιδιών.

Πώς μπορείς να συμβάλεις στην εκστρατεία:

- Μελέτησε τα 5 αιτήματα που προτείνουμε για την ενίσχυση της προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση.
- Εφόσον συμφωνείς με αυτά, σε καλούμε να αφιερώσεις την Τρίτη, 18/11/2025, 20 λεπτά **από τις 10:00 έως τις 10:20** - ένα λεπτό για κάθε ώρα που περνά μέχρι να γίνει άλλη μια νέα αναφορά για σεξουαλική κακοποίηση παιδιού. 20 λεπτά δράσης = προστασία για **ένα** παιδί. Στον χρόνο αυτό σε καλούμε να οργανώσεις μια εκπαιδευτική δραστηριότητα για το θέμα (σχετικές εισηγήσεις για τις διάφορες ηλικιακές ομάδες έχουν σταλεί και από το Γραφείο μου).
- Μετά από την εκπαιδευτική δραστηριότητα την οποία θα επιλέξεις να υλοποιήσεις, δώσε σε κάθε παιδί ένα post-it και ζήτησε από τα παιδιά να καταγράψουν τη δική τους απάντηση στην ερώτηση: «Τι χρειάζομαι για να νιώσω ασφάλεια;»
- Κάθε παιδί τοποθετεί το post-it σε έναν ειδικά επιλεγμένο από το σχολείο χώρο, τον οποίο ονομάζουμε: «Ο Τοίχος έχει Φωνή». Οι καταγραφές μπορούν να αναρτηθούν ταυτόχρονα από κάθε παιδί ατομικά ή κάθε μαθητικό συμβούλιο να μεταφέρει στον τοίχο τις απόψεις της τάξης.
- Η σχολική μονάδα φωτογραφίζει τον Τοίχο και την αναρτά στην ιστοσελίδα του σχολείου ή στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης με το hashtag **#20ΓιαΣένα**.

Αυτή την Τρίτη, 18 Νοεμβρίου 2025, συμμετέχουμε όλοι στην εκστρατεία για να δηλώσουμε ότι **κανένα παιδί δεν είναι μόνο του και πως όλοι αποτελούμε μέρος μιας κοινωνίας που προστατεύει και στηρίζει τα παιδιά της**.

Γιατί κάθε παιδί αξίζει να χαμογελά και να μεγαλώνει χωρίς φόβο!

Έλενα Περικλέους
Επίτροπος Προστασίας
των Δικαιωμάτων του Παιδιού

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ενδεικτικές Δραστηριότητες: Προδημοτική

Σημαντικά Σημεία για Εκπαιδευτικό

- Αν κάποιο παιδί δεν θέλει να εκφράσει άποψη κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, αυτό γίνεται αποδεκτό.
- Αποφύγετε λεπτομέρειες ή τρομακτικά παραδείγματα.
- Τονίστε τη δύναμη της φωνής του παιδιού: να μιλά, να ζητά βοήθεια.
- Αν κάποιο παιδί προσπαθήσει στην ολομέλεια να μοιραστεί μια προσωπική του ιστορία, ενημερώστε το ότι θέλετε να ακούσετε την ιστορία του γι' αυτό και θα του αφιερώσετε προσωπικό χρόνο. Αποφύγετε να ακουστεί η ιστορία του παιδιού στην ολομέλεια, ακόμα και αν είχε θετική έκβαση.
- Αν κάποιο παιδί εκμυστηρευτεί κάτι ανησυχητικό, μην υποσχεθείτε μυστικότητα – και προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το πρωτόκολλο (βλ. «Εγχειρίδιο εκπαιδευτικού για αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» του ΥΠΑΝ, Εγκύκλιος με αρ. γπρ16619).

Δραστηριότητα «Ο κανόνας του εσώρουχου με εικόνες»

Διάρκεια: 10 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να εκφράζουν ότι το σώμα τους ανήκει και να ξεχωρίζουν καταστάσεις οι οποίες τα θέτουν σε κίνδυνο.

Υλικά: Βίντεο «Κίκο και το Χέρι» (https://www.youtube.com/watch?v=p2H_qEPzOkU), Εικόνες από το βιβλιαράκι «Προστατεύω το σώμα μου και τον εαυτό μου» (pdf 1)

Πορεία Δραστηριότητας:

- Τα παιδιά παρακολουθούν το βίντεο «Κίκο και το χέρι». Στο τέλος του βίντεο τίθενται ερωτήματα από εκπαιδευτικό για να γίνει αντιληπτό ότι έγιναν κατανοητά τα μηνύματα του βίντεο (π.χ. Γιατί θύμωσε το Κίκο στο τέλος;)
- Τα παιδιά ενημερώνονται ότι θα εργαστούν σε ομάδες και θα χωρίσουν τις εικόνες σε 2 κατηγορίες: συμπεριφορές που είναι εντάξει να γίνονται και συμπεριφορές που δεν είναι εντάξει να γίνονται (μπορεί να χρησιμοποιηθεί και το ✓ και X).
- Τα παιδιά παρουσιάζουν την εργασία τους.
- Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτά τι κάνουμε όταν κάποιο άγγιγμα δεν μας αρέσει, κάποιο άτομο προσπαθεί να μας βλάψει ή κάποιο άτομο μας πει να κρατήσουμε κάτι που μας κάνει να νιώθουμε άβολα μυστικό (τα παιδιά καθοδηγούνται ώστε να αντιληφθούν ότι μπορούν να πουν «όχι» και ότι είναι σημαντικό να ζητήσουν βοήθεια από κάποιο άτομο που θεωρούν ότι θα τα βοηθήσει, έστω και αν τους ζητήθηκε να κρατηθεί μυστικό).

- Τα παιδιά κάνουν πρόβα φωνάζοντας δυνατά «ΌΧΙ», «ΜΗ», «ΣΤΑΜΑΤΑ» σε σενάρια που λέει ο δάσκαλος (π.χ. κάποιο άτομο προσπαθεί να αγγίξει το εσώρουχο, κάποιο άτομο προσπαθεί να σου κατεβάσει το παντελόνι, κάποιος ενήλικας που δεν σε ξέρει σου ζητά να πάτε μαζί στο πάρκο, κάποιος ενήλικας που δεν σε ξέρει σου ζητά να σε πάρει στο σπίτι αφού γνωρίζει τους γονείς σου κ.ά.).
- Ο/Η εκπαιδευτικός ολοκληρώνει τη δραστηριότητα, αναφέροντας στα παιδιά ότι αν κάτι τα κάνει να νιώθουν άβολα/μπερδεμένα, ΖΗΤΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑ.

Σημείωση για εκπαιδευτικό: είναι σημαντικό να τονιστεί στα παιδιά ότι αν ζητήσουν βοήθεια από κάποιο ενήλικο άτομο και δεν την λάβουν, τότε θα πρέπει να ζητήσουν βοήθεια από άλλο άτομο.

Δραστηριότητα «Η Παλάμη της Ασφάλειας»

Διάρκεια: 10 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να ορίσουν 5 αξιόπιστους ενήλικες στο δίκτυο βοήθειας.

Υλικά: Φύλλο χαρτί με περίγραμμα παλάμης, μαρκαδόροι/χρώματα

Πορεία Δραστηριότητας:

- Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει σε κάθε παιδί ένα περίγραμμα παλάμης (εάν τα παιδιά μπορούν τα ίδια να ζωγραφίσουν τη δική τους παλάμη και να την κόψουν, τότε η δραστηριότητα μπορεί να εκκινήσει και με τον τρόπο αυτό). Εξηγεί στα παιδιά ότι «Αυτή είναι η Παλάμη της Ασφάλειας. Σε κάθε δάκτυλο θαβάλουμε και ένα άτομο που μας βοηθά να νιώθουμε ασφαλείς.»
 - Δίνεται χρόνος στα παιδιά για να γράψουν/ζωγραφίσουν άτομα που μπορούν να τα βοηθήσουν, στα οποία μπορούν να μιλήσουν (σπίτι/σχολείο/συγγενής/1466 κ.ά.).
 - Το κάθε παιδί λέει δυνατά στην ολομέλεια τα άτομα που έγραψε/ζωγράφησε.
 - Ζητείται από τα παιδιά να κάνουν μια παρατήρηση για τις διάφορες παλάμες.
- Σημείωση για εκπαιδευτικό: τα παιδιά πρέπει να αντιληφθούν ότι κάθε παιδί νιώθει ασφάλεια και εμπιστεύεται διαφορετικά άτομα και αυτό είναι εντάξει. Είναι σημαντικό επίσης να ενημερωθούν τα παιδιά ότι κάποιες φορές άτομα που αγαπάμε και θα έπρεπε να τα εμπιστευόμαστε δεν μπορούν να μας βοηθήσουν ή μπορεί και να μας ζητήσουν να κάνουμε κάτι που δεν πρέπει. Δίνεται το μήνυμα στα παιδιά: «Όταν κάτι μας τρομάζει ή μας μπερδεύει, μπορούμε πάντα να μιλήσουμε σε κάποιο από τα άτομα της Παλάμης της Ασφάλειας μας, ακόμα και αν κάποιος άλλος ενήλικας μας έχει ζητήσει να το κρατήσουμε μυστικό.»

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ενδεικτικές Δραστηριότητες: Α' – Γ' Δημοτικού

Σημαντικά Σημεία για Εκπαιδευτικό

- Αν κάποιο παιδί δεν θέλει να εκφράσει άποψη κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, αυτό γίνεται αποδεκτό.
- Αποφύγετε λεπτομέρειες ή τρομακτικά παραδείγματα.
- Τονίστε τη δύναμη της φωνής του παιδιού: να μιλά, να ζητά βοήθεια.
- Αν κάποιο παιδί προσπαθήσει στην ολομέλεια να μοιραστεί μια προσωπική του ιστορία, ενημερώστε το ότι θέλετε να ακούσετε την ιστορία του γι' αυτό και θα του αφιερώσετε προσωπικό χρόνο. Αποφύγετε να ακουστεί η ιστορία του παιδιού στην ολομέλεια, ακόμα και αν είχε θετική έκβαση.
- Αν κάποιο παιδί εκμυστηρευτεί κάτι ανησυχητικό, μην υποσχεθείτε μυστικότητα – και προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το πρωτόκολλο (βλ. «Εγχειρίδιο εκπαιδευτικού για αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» του ΥΠΑΝ, Εγκύκλιος με αρ. γπρ16619).

Δραστηριότητα «Διαχωρίζω καταστάσεις»

Διάρκεια: 10 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να αναγνωρίζουν καταστάσεις που τα κάνουν να νιώθουν άβολα.

Υλικά: Εικόνες από το βιβλιάρaki «Προστατεύω το σώμα μου και τον εαυτό μου» (pdf 1)

Πορεία Δραστηριότητας:

- Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα σετ με εικόνες και τις διαχωρίζει σε 2 κατηγορίες
 - ο «Αγγίγματα που επιτρέπω» και «Αγγίγματα που δεν επιτρέπω»
 - ο «Μυστικά που κρατώ» και «Μυστικά που αποκαλύπτω»
 - ο «Άτομα που με προστατεύουν» και «Άτομα που μπορεί να με βλάψουν»
- Τα παιδιά παρουσιάζουν την εργασία τους.
- Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτά τι κάνουμε όταν κάποιο άγγιγμα δεν μας αρέσει, κάποιο άτομο προσπαθεί να μας βλάψει ή κάποιο άτομο μας πει να κρατήσουμε κάτι που μας κάνει να νιώθουμε άβολα μυστικό (τα παιδιά καθοδηγούνται ώστε να αντιληφθούν ότι μπορούν να πουν «όχι» και ότι είναι σημαντικό να ζητήσουν βοήθεια από κάποιο άτομο που θεωρούν ότι θα τα βοηθήσει, έστω και αν τους ζητήθηκε να κρατηθεί μυστικό).
- Τα παιδιά κάνουν πρόβα φωνάζοντας δυνατά «ΟΧΙ», «ΜΗ», «ΣΤΑΜΑΤΑ» σε σενάρια που λέει ο δάσκαλος (π.χ. κάποιο άτομο προσπαθεί να αγγίξει το εσώρουχο, κάποιο άτομο προσπαθεί να σου κατεβάσει το παντελόνι, κάποιος ενήλικας που δεν σε ξέρει σου ζητά να πάτε μαζί στο πάρκο, κάποιος ενήλικας

που δεν σε ξέρει σου ζητά να σε πάρει στο σπίτι αφού γνωρίζει τους γονείς σου κ.ά.).

- Ο/Η εκπαιδευτικός ολοκληρώνει τη δραστηριότητα, αναφέροντας στα παιδιά ότι αν κάτι τα κάνει να νιώθουν άβολα/μπερδεμένα, ΖΗΤΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑ.

Δραστηριότητα «Το Δέντρο της Ασφάλειας»

Διάρκεια: 10 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να ορίσουν ενήλικες που μπορούν να τους παρέχουν βοήθεια.

Υλικά: Φύλλα Χαρτιού σε σχήμα φύλλου εκτυπωμένα σε χαρτόνια με 2 διαφορετικά χρώματα (ένα για κάθε παιδί σε κάθε χρώμα) (pdf 2)

Πορεία Δραστηριότητας:

- Ο/Η εκπαιδευτικός σχεδιάζει μαζί με τα παιδιά ένα δέντρο στον πίνακα ή σε μεγάλο χαρτί. Εξηγεί στα παιδιά ότι «Αυτό είναι το Δέντρο της Ασφάλειας. Κάθε φύλλο είναι κάτι ή κάποιος που μας βοηθά να νιώθουμε ασφαλείς.»
- Σε κάθε παιδί δίνεται ένα φύλλο και ζητείται να καταγράψει/ζωγραφίσει άτομα που μπορούν να το βοηθήσουν σε περίπτωση που χρειαστεί βοήθεια (σπίτι/σχολείο/συγγενής/1466 κ.ά.).
- Το κάθε παιδί τοποθετεί το φύλλο του στο δέντρο.
- Ζητείται από τα παιδιά να κάνουν μια παρατήρηση για τα φύλλα που υπάρχουν στο δέντρο.

Σημείωση για εκπαιδευτικό 1: τα παιδιά πρέπει να αντιληφθούν ότι κάθε παιδί νιώθει ασφάλεια και εμπιστεύεται διαφορετικά άτομα και αυτό είναι εντάξει. Είναι σημαντικό επίσης να ενημερωθούν τα παιδιά ότι κάποιες φορές άτομα που αγαπάμε και θα έπρεπε να τα εμπιστευόμαστε δεν μπορούν να μας βοηθήσουν ή μπορεί και να μας ζητήσουν να κάνουμε κάτι που δεν πρέπει. Δίνεται το μήνυμα στα παιδιά: «Όταν κάτι μας τρομάζει ή μας μπερδεύει, μπορούμε πάντα να μιλήσουμε σε κάποιο από τα φύλλα του Δέντρου της Ασφάλειας μας, ακόμα και αν κάποιος άλλος ενήλικας μας έχει ζητήσει να το κρατήσουμε μυστικό.»

Σημείωση για εκπαιδευτικό 2: Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να τονιστεί στα παιδιά ότι αν ζητήσουν βοήθεια από κάποιο ενήλικο άτομο και δεν την λάβουν, τότε θα πρέπει να ζητήσουν βοήθεια από άλλο άτομο.

- Δίνεται ένα δεύτερο φύλλο στα παιδιά. Ζητείται όπως γράψουν καταστάσεις ή πράγματα που τα κάνουν να νιώθουν ασφάλεια (π.χ. σπίτι, αγκαλιά, μουσική, φως κ.λπ.).

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ενδεικτικές Δραστηριότητες: Δ' – Στ' Δημοτικού

Σημαντικά Σημεία για Εκπαιδευτικό

- Αν κάποιο παιδί δεν θέλει να εκφράσει άποψη κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, αυτό γίνεται αποδεκτό.
- Αποφύγετε λεπτομέρειες ή τρομακτικά παραδείγματα.
- Τονίστε τη δύναμη της φωνής του παιδιού: να μιλά, να ζητά βοήθεια.
- Αν κάποιο παιδί προσπαθήσει στην ολομέλεια να μοιραστεί μια προσωπική του ιστορία, ενημερώστε το ότι θέλετε να ακούσετε την ιστορία του γι' αυτό και θα του αφιερώσετε προσωπικό χρόνο. Αποφύγετε να ακουστεί η ιστορία του παιδιού στην ολομέλεια, ακόμα και αν είχε θετική έκβαση.
- Αν κάποιο παιδί εκμυστηρευτεί κάτι ανησυχητικό, μην υποσχεθείτε μυστικότητα – και προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το πρωτόκολλο (βλ. «Εγχειρίδιο εκπαιδευτικού για αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» του ΥΠΑΝ, Εγκύκλιος με αρ. γπρ16619).

Δραστηριότητα «Διαχωρίζω καταστάσεις»

Διάρκεια: 20 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να αναγνωρίζουν καταστάσεις που ενέχουν επικινδυνότητα για τα ίδια.

Υλικά: Σετ κάρτες (pdf 3)

Πορεία Δραστηριότητας:

- Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες.
- Κάθε ομάδα λαμβάνει ένα σετ με κάρτες και τις διαχωρίζει σε 3 κατηγορίες¹:
 - ο Συμπεριφορές που δείχνουν σεβασμό
 - ο Συμπεριφορές που δείχνουν ασέβεια
 - ο Εξαρτάται
- Τα παιδιά παρουσιάζουν την εργασία τους. Γίνεται συζήτηση ιδιαίτερα στην κατηγορία «εξαρτάται» κατά πόσο μια συμπεριφορά κάποιες φορές μπορεί να ενέχει επικινδυνότητα και άλλες όχι, ζητώντας από τα παιδιά να επεξηγήσουν το σκεπτικό τους.
- Ζητήστε από τα παιδιά να καταλήξουν σε δύο ορισμούς:
 - ο Συμπεριφορά που δείχνει σεβασμό είναι ...
 - ο Συμπεριφορά που δείχνει ασέβεια είναι ...

¹ Πηγή: NSPCC PANTS – Ανακτήθηκε από <https://learning.nspcc.org.uk/research-resources/schools/pants-teaching?utm>

- Ο/Η εκπαιδευτικός ρωτά τι κάνουμε όταν κάποιος άγγιγμα δεν μας αρέσει, κάποιος άτομο προσπαθεί να μας βλάψει ή κάποιος άτομο μας πει να κρατήσουμε κάτι που μας κάνει να νιώθουμε άβολα μυστικό (τα παιδιά καθοδηγούνται ώστε να αντιληφθούν ότι μπορούν να πουν «όχι» και ότι είναι σημαντικό να ζητήσουν βοήθεια από κάποιον άτομο που θεωρούν ότι θα τα βοηθήσει, έστω και αν τους ζητήθηκε να κρατηθεί μυστικό).
- Δίνονται 5 μηνύματα στα παιδιά και ζητείται από αυτά να φτιάξουν ένα ακρωνύμιο ή μια αφίσα (κάθε ομάδα για ξεχωριστό μήνυμα) ή να δημιουργήσουν ένα μικρής διάρκειας βίντεο.
 - ο **Κάποια μέρη του σώματος είναι ΙΔΙΩΤΙΚΑ**
 - ο **Να θυμάσαι: το σώμα σου σου ανήκει**
 - ο **Το «ΟΧΙ» σημαίνει ΟΧΙ**
 - ο **Μίλα για τα μυστικά που σε στενοχωρούν**
 - ο **Μίλα – κάποιος μπορεί να σε βοηθήσει**

Δραστηριότητα «Το Δέντρο της Ασφάλειας»

Διάρκεια: 10 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να ορίσουν ενήλικες που μπορούν να τους παρέχουν βοήθεια.

Υλικά: Φύλλα Χαρτιού σε σχήμα φύλλου εκτυπωμένα σε χαρτόνια με 2 διαφορετικά χρώματα (ένα για κάθε παιδί σε κάθε χρώμα) (pdf 2)

Πορεία Δραστηριότητας:

- Ο/Η εκπαιδευτικός σχεδιάζει μαζί με τα παιδιά ένα δέντρο στον πίνακα ή σε μεγάλο χαρτί. Εξηγεί στα παιδιά ότι «Αυτό είναι το Δέντρο της Ασφάλειας. Κάθε φύλλο είναι κάτι ή κάποιος που μας βοηθά να νιώθουμε ασφαλείς.»
- Σε κάθε παιδί δίνεται ένα φύλλο και ζητείται να ζωγραφίσει άτομα που μπορούν να το βοηθήσουν σε περίπτωση που χρειαστεί βοήθεια (μαμά, δάσκαλος, νονά, φίλος κ.ά.).
- Το κάθε παιδί τοποθετεί το φύλλο του στο δέντρο.
- Ζητείται από τα παιδιά να κάνουν μια παρατήρηση για τα φύλλα που υπάρχουν στο δέντρο.

Σημείωση για εκπαιδευτικό 1: τα παιδιά πρέπει να αντιληφθούν ότι κάθε παιδί νιώθει ασφάλεια και εμπιστεύεται διαφορετικά άτομα και αυτό είναι εντάξει. Είναι σημαντικό επίσης να ενημερωθούν τα παιδιά ότι κάποιες φορές άτομα που αγαπάμε και θα έπρεπε να τα εμπιστευόμαστε δεν μπορούν να μας βοηθήσουν ή μπορεί και να μας ζητήσουν να κάνουμε κάτι που δεν πρέπει. Δίνεται το μήνυμα στα παιδιά: «Όταν κάτι μας τρομάζει ή μας μπερδεύει, μπορούμε πάντα να μιλήσουμε σε κάποιον από τα φύλλα του Δέντρου της Ασφάλειας μας, ακόμα και αν κάποιος άλλος ενήλικας μας έχει ζητήσει να το κρατήσουμε μυστικό.»

Σημείωση για εκπαιδευτικό 2: Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να τονιστεί στα παιδιά ότι αν ζητήσουν βοήθεια από κάποιον ενήλικον άτομο και δεν την λάβουν, τότε θα πρέπει να ζητήσουν βοήθεια από άλλο άτομο.

- Δίνεται ένα δεύτερο φύλλο στα παιδιά. Ζητείται όπως γράψουν καταστάσεις ή πράγματα που τα κάνουν να νιώθουν ασφάλεια (π.χ. σπίτι, αγκαλιά, μουσική, φως κ.λπ.).

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ενδεικτικές Δραστηριότητες: Μέση Εκπαίδευση

Σημαντικά Σημεία για Εκπαιδευτικό

- Αν κάποιο παιδί δεν θέλει να εκφράσει άποψη κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων, αυτό γίνεται αποδεκτό.
- Αποφύγετε λεπτομέρειες ή τρομακτικά παραδείγματα.
- Τονίστε τη δύναμη της φωνής του παιδιού: να μιλά, να ζητά βοήθεια.
- Αν κάποιο παιδί προσπαθήσει στην ολομέλεια να μοιραστεί μια προσωπική του ιστορία, ενημερώστε το ότι θέλετε να ακούσετε την ιστορία του γι' αυτό και θα του αφιερώσετε προσωπικό χρόνο. Αποφύγετε να ακουστεί η ιστορία του παιδιού στην ολομέλεια, ακόμα και αν είχε θετική έκβαση.
- Αν κάποιο παιδί εκμυστηρευτεί κάτι ανησυχητικό, μην υποσχεθείτε μυστικότητα – και προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με το πρωτόκολλο (βλ. «Εγχειρίδιο εκπαιδευτικού για αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» του ΥΠΑΝ, Εγκύκλιος με αρ. γπρ16619).

Δραστηριότητα «Δίκτυο Ασφαλείας»

Διάρκεια: 15 λεπτά

Στόχος: Τα παιδιά να αναγνωρίζουν καταστάσεις στις οποίες μπορεί να επέλθει ένα παιδί και τρόπους αντίδρασης.

Υλικά: Βίντεο εκστρατείας (<https://youtu.be/r1s-7kB29bw>), ένα χαρτί για κάθε παιδί

Πορεία Δραστηριότητας:

- Τα παιδιά παρακολουθούν το βίντεο της εκστρατείας #20ΓιαΣένα.
- Όταν το βίντεο τελειώσει ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι «Ο καθένας μας έχει ένα προσωπικό *Δίκτυο Ασφαλείας*: ανθρώπους και υπηρεσίες που μπορούμε να εμπιστευτούμε όταν κάτι μας μπερδεύει, μας πιέζει ή μας κάνει να νιώθουμε ανασφάλεια — μέσα στο σπίτι, στο σχολείο, στις φιλίες, στις σχέσεις ή online.» Τονίζεται ότι:
 - ο το δίκτυο είναι προσωπικό,
 - ο δεν χρειάζεται όλοι να εμπιστευόμαστε τα ίδια άτομα,
 - ο το δίκτυο αλλάζει στην πορεία της ζωής μας.
- Κάθε παιδί παίρνει έναν κύκλο χωρισμένο σε 3 ζώνες (μπορεί να δοθεί ή να το σχεδιάσουν οι ίδιοι). Σε αυτόν τα παιδιά γράφουν ή σημειώνουν τουλάχιστον 1–2 επιλογές ανά ζώνη, ό,τι εκείνα θεωρούν ασφαλές.
 - ο Ζώνη 1 – Άμεσοι άνθρωποι εμπιστοσύνης (π.χ. γονείς, φροντιστές, θεία/θείος, στενοί φίλοι, σύντροφος κ.ά.)

- ο Ζώνη 2 – Θεσμικοί ενήλικες (π.χ. καθηγητής/τρια που εμπιστεύονται, σχολικός ψυχολόγος, προπονητής, υπεύθυνος ομάδας/ομίλου, κ.ά.)
- ο Ζώνη 3 – Αξιόπιστες υπηρεσίες και πηγές (π.χ. 1466/116111, CyberSafety 1480, Γραμμές στήριξης, Αστυνομία, Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας κ.ά.)
- Προαιρετική παρουσίαση από παιδιά: Ο/Η εκπαιδευτικός ζητά να γίνουν παρατηρήσεις όπως: «Τι διαφορές βλέπουμε στα δίκτυα;», «Υπάρχει κάτι κοινό που εμφανίζεται συχνά;» «Πόσο διαφορετικά μπορεί να νιώθει ο καθένας με διαφορετικούς ανθρώπους;»
- Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει σε απλή κατανοητή γλώσσα κάποια βασικά μηνύματα:
 - ο Είναι ΟΚ να μην εμπιστευόμαστε άτομα που “κανονικά” θα έπρεπε. Η συγγένεια ή η θέση δεν εγγυώνται πάντα σωστή συμπεριφορά.
 - ο Αν κάποιος σου ζητήσει μυστικότητα για κάτι που σε αγχώνει ή σε μπερδεύει, αυτό είναι προειδοποιητικό σημάδι. Μυστικά που σε βαραίνουν, δεν είναι μυστικά που πρέπει να κρατήσεις.
 - ο Πάντα υπάρχει κάποιος τρίτος που μπορεί να βοηθήσει — ακόμη κι αν το πρώτο πρόσωπο που εμπιστεύτηκες δεν μπόρεσε. Το δίκτυό σου έχει εναλλακτικές. Ποτέ δεν εξαρτάσαι από ένα μόνο άτομο.
- Ζητείται από τους εφήβους να γράψουν μια φράση-δέσμευση στο χαρτί: «Όταν κάτι με πιέζει ή με κάνει να νιώθω άσχημα, θα ενημερώνω κάποιον από το Δίκτυο Ασφαλείας μου.» Το χαρτί μένει στα παιδιά, δεν το καταθέτουν.

Δραστηριότητα «Διαδικτυακή Ασφάλεια και Grooming»

Διάρκεια: 10 λεπτά

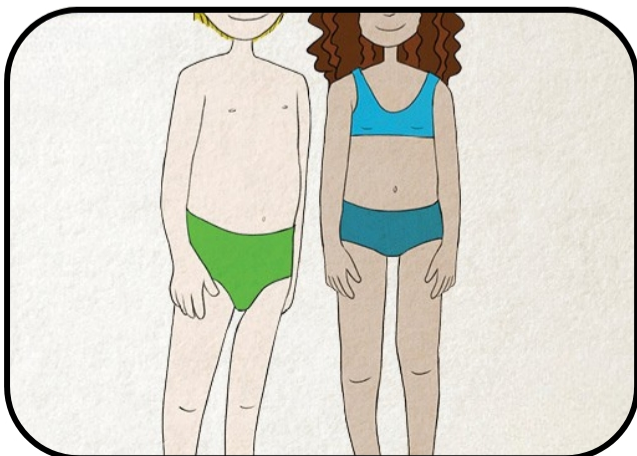
Στόχος: Τα παιδιά να αναγνωρίζουν σημάδια grooming και να εντοπίζουν τρόπους αντίδρασης.

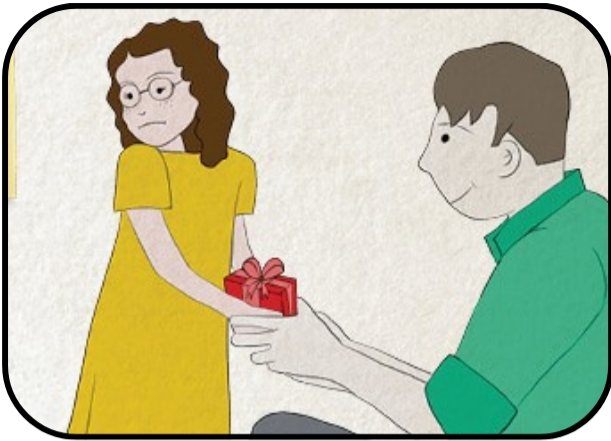
Υλικά: Σενάρια (pdf 4)

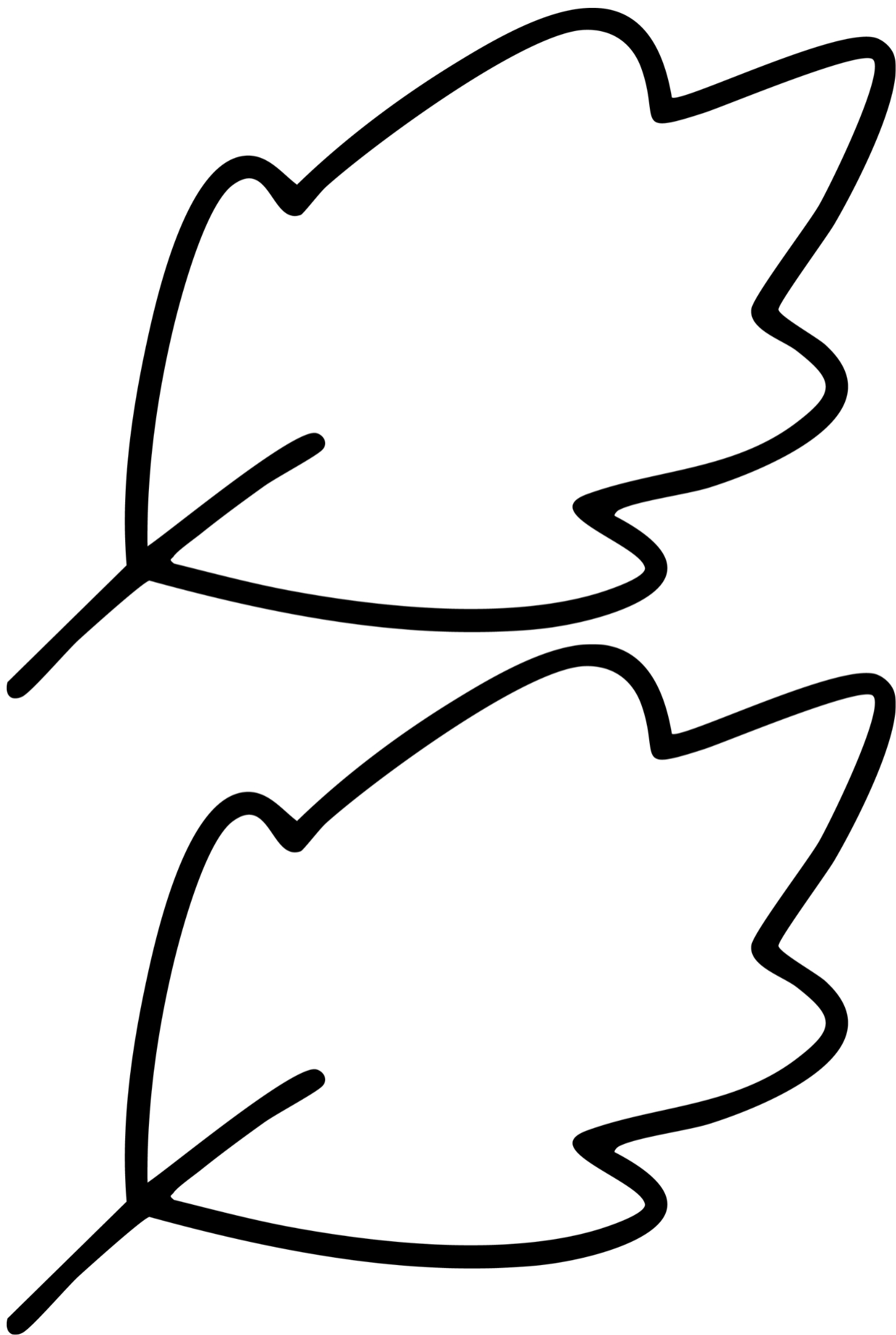
Πορεία Δραστηριότητας:

- Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες. Κάθε ομάδα παίρνει ένα σενάριο και ζητείται να σκεφτούν πώς θα έπρεπε το παιδί να αντιδράσει ώστε να είναι ασφαλές.
- Οι ομάδες παρουσιάζουν την εργασία τους.
- Στην ολομέλεια ζητείται από τα παιδιά να αναφέρουν τρόπους αντίδρασης ώστε να είναι ασφαλή (π.χ. μπλοκάρισμα, αποθήκευση αποδεικτικών στοιχείων, ενημέρωση γονέα/σχολείου/ενήλικα, γραμμή βοήθειας 1466 ή 116111)

Σημείωση για εκπαιδευτικό: τα παιδιά πρέπει να αντιληφθούν ότι είναι σημαντικό να γίνει αναφορά για το περιστατικό σε κάποιον ενήλικα που τα ίδια εμπιστεύονται, ώστε να μην συμβεί το ίδιο σε ένα άλλο παιδί. Είναι σημαντικό να τονιστεί στα παιδιά ότι αν ζητήσουν βοήθεια από κάποιο ενήλικο άτομο και δεν την λάβουν, τότε θα πρέπει να ζητήσουν βοήθεια από άλλο άτομο.

Αγκαλιά σε
συμμαθητή/
συμμαθήτρια

Κρατώ χέρια με
φίλο/φίλη

• • • • •

Κοροϊδία για
κάποιον στο
παιχνίδι ή ως
αστείο

Άγγιγμα στο
σώμα, μαλλιά ή
ρούχα κάποιου
χωρίς την άδειά
του

• • • • •

Κόλλα το

Χειραψία

• • • • •

Παιχνίδι
“Κυνηγητό
Φιλιού”

Μασάζ στους
ώμους

Μικρο-σενάρια Πρόληψης¹

Σενάριο — Ο καινούριος φίλος στο διαδίκτυο

Η Μ μιλά στο διαδίκτυο με κάποιον που λέει ότι είναι 16 χρονών. Μετά από λίγες μέρες, της ζητά να συναντηθούν στο πάρκο, αλλά να μην πει σε κανέναν.

Ερώτηση: Τι πρέπει να σκεφτεί πριν αποφασίσει; Ποιες είναι οι κόκκινες σημαίες που προειδοποιούν για κίνδυνο;

Σενάριο — Σχολική βοήθεια

Η Α, 15 ετών, λαμβάνει μήνυμα από κάποιον που ισχυρίζεται ότι είναι 19 και προσφέρει δωρεάν βοήθεια στα Μαθηματικά. Στην αρχή μιλούν μόνο για σχολείο, αλλά σταδιακά ο συνομιλητής αρχίζει να ρωτά πιο προσωπικά πράγματα («έχεις σχέση;», «στέλνεις φωτογραφίες στους φίλους σου;»). Της ζητά να συνεχίσουν αργά το βράδυ «χωρίς να τους ενοχλεί κανείς».

Ερώτηση: Τι πρέπει να σκεφτεί πριν αποφασίσει; Ποιες είναι οι κόκκινες σημαίες που προειδοποιούν για κίνδυνο;

Σενάριο — Το μήνυμα εκβιασμού

Ο Χ έστειλε φωτογραφία του σε φίλη του. Τώρα κάποιος τον απειλεί ότι θα τη δημοσιεύσει αν δεν του στείλει κι άλλες.

Ερώτηση: Τι πρέπει να σκεφτεί πριν αποφασίσει; Ποιες είναι οι κόκκινες σημαίες που προειδοποιούν για κίνδυνο;

Σενάριο – Ο καλλιτέχνης

Ο Α, 14 ετών, ανεβάζει συχνά ζωγραφιές στο Instagram. Ένας «ενήλικας καλλιτέχνης» του στέλνει μήνυμα και του λέει ότι έχει μεγάλο ταλέντο. Του προτείνει να του δείξει «πιο προσωπικά έργα» που δεν ανεβάζει δημόσια και του ζητά να μην το πει σε κανέναν για να μην «ζηλέψουν».

Ερώτηση: Τι πρέπει να σκεφτεί πριν αποφασίσει; Ποιες είναι οι κόκκινες σημαίες που προειδοποιούν για κίνδυνο;

¹ Πηγή: Canadian Centre for Child Protection – Kids in the Know | Προσαρμογή: Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού